

Afyonkarahisar'daki Patlama Olayı ve Demokrasimiz

İçeriği Yazan: [Mehmet ÇAĞIRICI](#) [1] Zaman: Salı, 11/09/2012 - 14:11

Geçen hafta kaza mı sabotaj mı henüz belli olmayan ve 25 askerimizin şehit olduğu Afyonkarahisar askeri cephanelik patlama olayı ile ilgili olarak kamuoyunda yapılan tartışmalara Afyon Valisinin Genel Kurmaya Başkanına verdiği hediye resimleri damgasını vurdu. AKP'nin atadığı valinin ve geçen sene askeri şurada bin bir entrikalarla Genel Kurmay başkanı yapılan N. Özel'in daha şehit cenazeleri kalkmadan hediye alışverişinde objektiflere verdikleri **duyarsız pozlar** belleklere kazındı.

Bu olay bana bir kez daha yerel yönetimlerin demokratik olarak yapılanmasının önemini anımsattı.

Bir ay önce, Ağustos ayı başında "Yeni Anayasa" çalışmaları bağlamında "Temel Hak ve Özgürlükler" başlığı altında yapılan tartışmalarda ve aynı konu ile ilgili olarak kamuoyunda yapılan "Yerel Demokrasi" ve "Özerklik" konularında "Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı" na konan çekincelerin kaldırılması konusu da gündeme gelmişti.

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı imzalayan ülkeler, yapılacak düzenlemelerde, yerel yönetimlerin geniş bir **özerkliğe** sahip olmasına, yerel yönetimlerin görev ve yetkilerinin **anayasa** ile belirlenmesine, bu yetkilerin merkezi idare tarafından zayıflatılmamasına, yerel yönetimlerin kendi iç örgütlenmesini oluşturmalarına; gerekli mali kaynaklara sahip olunmasına, atanan değil seçilen organlardan oluşmasına ve **adem-i merkeziyetçilik** anlayışının sağlanmasına dikkat etmekle yükümlüdür.

Türkiye'de **Şart**'ın yeniden gündeme gelmesinin asıl nedeni ise **Şart**'ın 12. maddesine uygun olarak bazı madde ve paragraflara konulan **çekincelerdir**. Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği bu çekincelerin kaldırılması ve şartın uygulanması için Türkiye'ye uzun zamandır çağrıda bulunmaktadır. **Şart**'ın onaylanmasının uygun bulunduğu kanun maddesinin verdiği yetkiye dayanarak, **Bakanlar Kurulu kararıyla bütün çekincelerin kaldırılması mümkündür**. Ne var ki AKP hükümeti tek başına bu çekinceleri kaldırarak bütün "**mesuliyeti**" yüklenmek istemiyor; kendisine suç ortağı arıyor.

Çekincelerin kaldırılmasında "Suç Ortağı" kavramını kullandığıma göre, bana göre demek ki ortada siyasi anlamda suç olabilecek bir durum var. Öyle sanıyorum ki "Avrupa Yerel Yönetim Şerhinin kaldırılması" konusu toplumumuzda tam ve net olarak tartışılmamış ve olayın gerçek iç yüzü tam olarak anlaşılmamıştır. Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı konusunun doğrudan ülkemizin demokratikleşmesiyle ilgili bir konu olduğu doğrudur. Fakat bu konunun tartışmalı olan yönü, konunun içeriğinin **günümüz siyasi koşullarında** uygulanıp uygulanamayacağı ile ilgilidir.

Bilindiği gibi AKP lideri ve Başbakan Erdoğan'ın Avrupa Yerel Yönetim Şerhi 'nin kaldırılması çabalarını ana muhalefet lideri Sayın Kılıçdaroğlu **da desteklemektedir**. Kılıçdaroğlu ilk defa 12 Haziran 2011 genel seçimler öncesi, CHP'nin Doğuda Hakkâri mitinginde "Avrupa Yerel Yönetimler

Özerklik Şartı" na Türkiye tarafından konan çekincelerin kaldırılmasından yana olduğunu söylemişti. Belki Sayın Kılıçdaroğlu bütün iyi niyetliyle, demokrasiye olan inancıyla "Avrupa Yerel Yönetim Şerhi" 'nin kaldırılmasını istemiş olabilir. Yalnız; Türkiye'nin demokratikleşme sürecine katkı yapabilecek bu **konunun**, ülkemizin yaşadığı **günümüz somut siyasi koşullarını dikkate almayan dogmatik bir biçimde uygulanmaya çalışılması sakıncalıdır.**

Söz konusu tartışma asla Türkiye'nin bölünme tehlikesi karşısında merkezi "Üniter yapısı mı?" yoksa "Demokrasi mi" ikile mi de değildir. Tam tersine Türkiye'nin her iki ilkeye de mutlaka ekmek ve su kadar ihtiyacı vardır. Bütün mesele bir zamanlama ve öncelik tanıma meselesidir.

Yaşadığımız kritik koşullarda ülkemizin **önceliği** ulusal birliğimizin, bağımsızlığımızın ve toprak bütünlüğümüzün korunmasıdır. Bazı acil olmayan, hatta büyük **risk taşıyan demokratikleşme** önlemleri öncelik taşıyan yukarıda saydığımız **ulusal güvenliklerden dolayı ötelenmesi** gerekmektedir. Bir demokratik ilkeyi ve önlemi ötelemek demek, ondan büsbütün vaz geçmek demek değildir. Sadece uygulama zamanlamasını sonraya bırakmak demektir.

Kaldı ki **Türkiye'mizin demokratikleşmesi** aynı zamanda; öncelik taşıyan ulusal birliğimizin, bağımsızlığımızın ve toprak bütünlüğümüzün korunması gibi **temel sorunların çözümlerinin de güvencesidir.** Türkiye'nin demokrasiye bağlılığından ve demokrasisini geliştirmesinden asla vaz geçilemez. Çünkü demokrasi, söz yerinde ise, milli birliğimizin, bağımsızlığımızın ve toprak bütünlüğümüzün de çimentosudur.

Sorun sadece demokratikleşmede hangi konuların önemli ve derhal çözülmesi gerektiği, hangi konuların son yıllarda yaşadığımız kritik siyasi koşullar nedeniyle ertelenebileceği ile ilgilidir.

Bence demokrasimizin gelişiminde çözümü öncelik taşıyan temel sorunları şunlardır:

- İfade, Basın, Örgütlenme Özgürlükleri önündeki tüm engellerin kaldırılmaları,
- Siyasi Partilere uygulanan % 10 seçim barajının kaldırılması veya düşürülmesi,
- Siyasi parti liderlerine despot olma şansı tanıyan siyasi partiler ve seçim yasasının değiştirilmesi,
- Milletvekillerine tanınan dokunulmazlıkların siyasi dokunulmazlıkla sınırlandırılması,
- Seçim sisteminin; seçmene hem kendi milletvekilini hem de kendi partisini seçmesine olanak tanıyacak biçimde değiştirilmesi,
- Emekçilerin çalıştıkları işletmelerde yönetime katılmaları,
- Yargının yürütmeden tam bağımsız ve tarafsız olacak biçimde yeniden düzenlenmesi vs.

Türk demokrasisinin yukarıda sıraladığımız bu en acil sorunlarının yanında, yerel siyasi yönetimlerin (vali ve kaymakamların) de doğrudan halk tarafından seçilmeleri elbette arzu edilen bir demokratik ilkedir. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı da yukarıda ifade ettiğimiz yerel yöneticilerin seçimle işbaşına gelmesi ile ilgilidir. Yineleyelim: Elbette bu bir demokratik taleptir. Ancak bu uygulama diğer önemli demokrasi sorunlarına göre hem acil değildir; hem de risklidir. Çünkü açgözlü emperyalizmin sinsi BOP planlarının uygulandığı, Türkiye gibi güçlü ulus devletlerin bölünme riskinin çok yüksek olduğu bir dönemde bu coğrafyada bu gibi **demokrasimizin ayrıntısı** olabilecek konuların ilerideki bir döneme bırakılması zorunludur.

"Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı", adından da anlaşılacağı gibi, yerel yönetimleri kapsamaktadır. Ülkemizde yerel yönetimler; mahalle, köy ve belde yönetimleri yani Muhtarlıklar, Belediyeler ve nihayet Mülki Amirlikler (Vali ve Kaymakamlar) olarak değişik biçimde örgütlenmişlerdir. Ülkemizde muhtarlık ve belediyeler seçimle yapılandırılırken, vali ve kaymakamlar merkezi Ankara hükümeti tarafından atanmaktadırlar. Yani denebilir ki "Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı" Türkiye'de doğrudan Valilik ve Kaymakamları ilgilendiren bir siyasi konudur.

Türkiye'de bütün il ve ilçelerin yönetiminde söz sahibi olan vali ve kaymakamların merkezi Ankara hükümeti tarafından atanması aslında iktidarda olan siyasi partilerin işine gelen bir durumdur. Çünkü bu yerel siyasi yöneticileri iktidardaki partinin iç işleri bakanı veya hükümeti atamaktadır. Kaldı ki 10 senelik AKP iktidarı bu yetkiyi yeterince kendi parti çıkarı lehine kullanmış ve halen de kullanmaktadır. Başbakan ve AKP lideri Erdoğan hiç boşuna, yeri gelince "**Benin Valim**"

dememektedir. Geçmiş dönemlerde valilerin ve kaymakamların seçim kampanyalarında nasıl da iktidar partisi AKP tarafında yer aldıkları, hatta bu yüzden mahkemece cezaya bile çaptırıldıkları bilinen bir gerçektir. Bütün bunlara rağmen, **Türkiye'nin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına çekinceleri yerindedir ve henüz kaldırılmamalıdır.**

Çünkü yukarıda da açıklamaya çalıştığımız gibi; dünyanın çok kritik bir coğrafyasında yer alan **ülkemiz**, emperyalizmin çeşitli entrikalar ve operasyonlarla kontrol etmek için yürüttüğü BOP dâhilinde doğrudan **"bölünme" tehdidi altındadır**. En büyük risk ise, emperyalizm ile açık-gizli işbirliği yapan AKP hükümetinin bölücülüğe karşı gösterdiği hoş görü ile PKK'nın Doğu ve Güneydoğu bölgesini fiilen denetim altına almış olmasıdır.

Emperyalizmin Türkiye'ye karşı vurucu gücü olan PKK terörü canımızı çok yakmıştır ve yakmaya da devam etmektedir. Terör her şeyden önce bir **güvenlik** sorunudur. Bölgenin güvenliği ise ebetteki mülki amir olarak valilerin ve kaymakamların elindedir. Şimdi eğer biz Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına koyduğumuz çekinceleri kaldırır, vali ve kaymakamları seçimle yönetime getirirsek, bu Doğu ve Güneydoğu bölgesini tamamen PKK'ya, bölücülüğe teslim etmek demek olmayacak mı? Çünkü bu durumda, yani yerel özerklik uygulandığında, vali ve kaymakamları da ele geçirme ihtimali çok yüksek olan bölgedeki **PKK, güvenlik güçlerimizin de amiri konumuna gelecektir**. Düşünün bir kez! PKK'lı veya BDP 'li valiler, kaymakamlar Türkiye Cumhuriyetinin bölgedeki ordusuna, jandarmasına, polisine, milli istihbaratına vs. amirlik yapacak; bizzat kendisine karşı mücadele için emir verecek! Ne kadar trajik-komik bir durum olur değil mi? Ciddi olarak, bundan daha büyük bir siyasi cinayet veya ihanet ola bilir mi?

Kısaca; günümüzün reel siyasi koşulları altında Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına Türkiye'nin koyduğu şerhi kaldırmayı talep etmek demek, açıkçası PKK'yı desteklemek, o bölgeyi tamamen PKK'ya teslim etmek, Türkiye'nin bölünme tehlikesini daha da artırmak demek olacaktır.

Gerçek demokratlar her şeyden önce Türk demokrasisinin **ana sorunlarının** çözümü için mücadele ederler. Her gün yaşadığımız ifade, basın ve gösteri özgürlükleri üzerine konan engeller; basına uygulanan sansür ve oto sansür; % 10 seçim barajı; milletvekillerine tanınan olağanüstü dokunulmazlıklar; lider sultanı yaratan partiler ve seçim yasası; yürütmenin emrinde çalışan ve gerçek yurtseverleri Silivri toplama kampına keyfi olarak kapatan bir yargı vs. dururken illa da Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına uymakta ısrar etmek demek demokrasi değil işgüzarlıktır. Hatta bundan da öte kuzuyu kurda tamamen teslim etmek; bilerek veya bilmeyerek emperyalizme, gericiliğe ve bölücülüğe hizmet etmek demektir!

Özetle; günümüz siyasi koşullar aynı kaldığı sürece, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına uymak demek, zaten artık Şemdinli, Hakkâri ve Beytüşşebap'ta mevzi ve cephe savaşıyla bölgeyi tamamen kendi kontrolü altına almak isteyen terör örgütü PKK'ya bölgenin tamamen teslim edilmesi demek olacaktır. Bu da ülkeyi fiilen kendi elleriyle bölmek demektir. Bu nedenle ulusal birliğimizi ve toprak bütünlüğümüzü korumak için **şimdilik**; Doğu ve Güneydoğu'daki vali ve kaymakamların PKK yerine, duyarsız imamlar olsalar bile, AKP tarafından atanmaları çok daha iyidir.

Fakat **sorunun asıl çözümü**, Ankara'daki merkezi AKP hükümeti yerine bu vali ve kaymakamları atayacak **ulusal demokratik yeni bir hükümetin kurulmasıdır**. Ulusal demokratik bir hükümet **"olağanüstü" güvenlik önlemleri alarak terörün başını ezdikten** ve komşu devletlerle **teröre karşı güvenlik paktı yaptıktan sonra** ve de içeride de yukarıda belirttiğimiz **demokrasimizin ana sorunlarını çözdükten sonra** ancak sıra Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının uygulamasına gelebilir.

Mehmet ÇAĞIRICI

mehmet.cagirici@politikadergisi.com

Yorumlar

- [İç Siyasa](#) [2]

Kaynak URL (16/05/2024 - 19:39 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/afyonkarahisar%E2%80%99daki-patlama-olayi-ve-demokrasimiz>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/mehmet-cagirici>

[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>